

Απαντήσεις: Οικονομία Β' Λυκείου
21 Δεκεμβρίου 2025
Εξεταζόμενη ύλη: Ζήτηση των αγαθών

Θέμα Α

A.1.

- 1) Λ
- 2) Σ
- 3) Σ
- 4) Σ
- 5) Λ

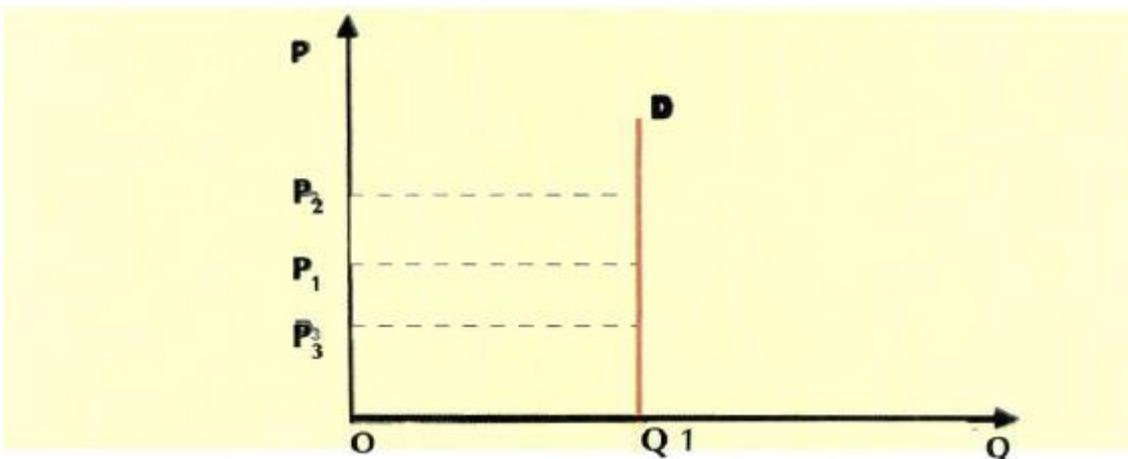
A.2.) β

A.3.) β

Θέμα Β

Καμπύλη ζήτησης με ελαστικότητα ίση με το μηδέν

Αν $E_D = 0$ σε όλα τα σημεία της καμπύλης, τότε η ζήτηση χαρακτηρίζεται τελείως ανελαστική και η καμπύλη ζήτησης είναι ευθεία κάθετη στον άξονα των ποσοτήτων [Διάγραμμα 1],

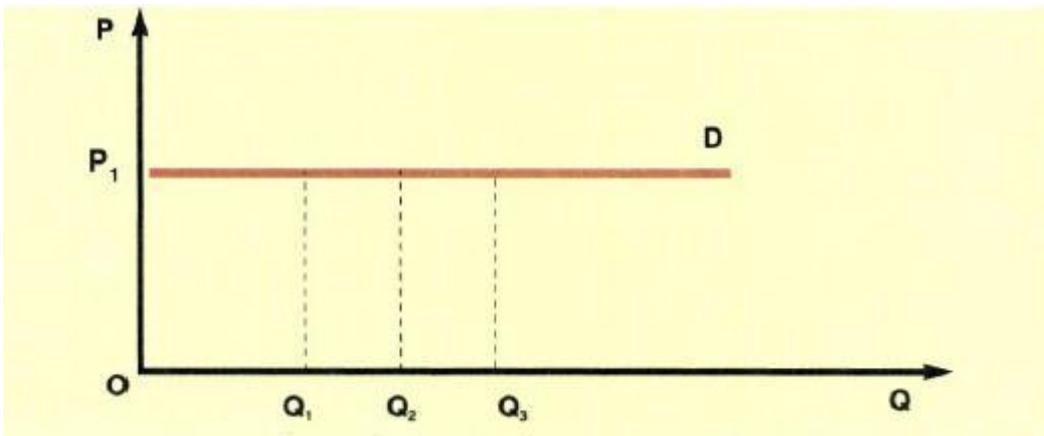

Διάγραμμα 1. Καμπύλη ζήτησης με ελαστικότητα μηδέν.

Αυτό σημαίνει ότι οι καταναλωτές δεν αντιδρούν στις μεταβολές της τιμής του αγαθού και συνεχίζουν να

ζητούν την ίδια ποσότητα, ανεξάρτητα από την τιμή. Είναι μια ακραία περίπτωση ζήτησης που θα μπορούσε να ισχύει, για παράδειγμα, στη ζήτηση φαρμάκων απαραίτητων για τη θεραπεία κάποιας ασθένειας.

Άλλη μια ακραία περίπτωση είναι αυτή που παρουσιάζεται στο διάγραμμα (2) όπου η καμπύλη ζήτησης είναι παράλληλη προς τον άξονα των ποσοτήτων. Στην περίπτωση αυτή οι καταναλωτές ζητούν στην ίδια τιμή οποιαδήποτε ποσότητα μπορούν να βρουν. Στην πράξη αυτό είναι αδύνατο, γιατί το εισόδημα των καταναλωτών είναι περιορισμένο. Θα μπορούσε να ισχύει για περιορισμένα όρια ζητούμενων ποσοτήτων

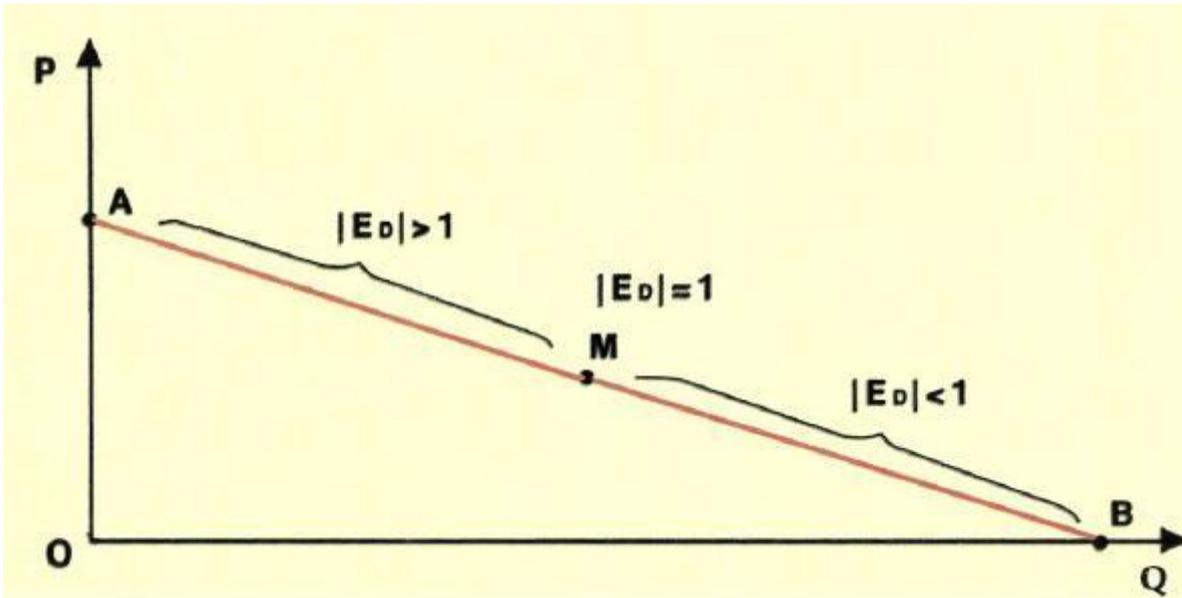
Διάγραμμα 2. Καμπύλη ζήτησης με άπειρη ελαστικότητα.

Η ελαστικότητα στην ευθεία καμπύλη ζήτησης

Αν η καμπύλη ζήτησης είναι ευθεία γραμμή [διάγραμμα 3] που τέμνει τον άξονα των τιμών στο σημείο Α και τον άξονα των ποσοτήτων στο σημείο Β, η ελαστικότητα μεταβάλλεται σε όλο το μήκος της. Στο μέσο Μ του ευθύγραμμου τμήματος ΑΒ η ελαστικότητα είναι σε απόλυτη τιμή ίση με τη μονάδα. Στο τμήμα ΜΑ η ζήτηση είναι ελαστική και η απόλυτη τιμή της ελαστικότητας αυξάνει, καθώς μεταβαίνουμε από το σημείο Μ προς το σημείο Α. Στο τμήμα ΜΒ η ζήτηση είναι ανελαστική και η απόλυτη τιμή της ελαστικότητας μειώνεται, καθώς μεταβαίνουμε από το σημείο Μ προς το σημείο Β.

Ειδικότερα στο σημείο Α, όπου η ποσότητα Q είναι μηδέν, ο λόγος P/Q γίνεται άπειρο και επομένως, η ελαστικότητα είναι άπειρη. Στο σημείο Β, όπου η τιμή είναι μηδέν, ο λόγος P/Q γίνεται μηδέν και, επομένως,

η ελαστικότητα είναι μηδέν.

Διάγραμμα 3. Ελαστικότητα στην ευθεία καμπύλη ζήτησης.

Θέμα Γ

Γ1) Η τοξοειδής ελαστικότητα της ζήτησης υπολογίζεται μεταξύ δύο συνδυασμών που βρίσκονται πάνω στην καμπύλη ζήτησης, με δεδομένο ότι μεταβάλλεται μόνο η τιμή του αγαθού X ενώ ισχύει το *ceteris paribus* (οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης είναι σταθεροί). Αυτό συμβαίνει μεταξύ των συνδυασμών A και Δ όπου το εισόδημα είναι σταθερό και ίσο με 40.000 και η τιμή του υποκατάστατου αγαθού X είναι σταθερή ίση με 10.

$$E_{D \text{ τόξου } A\Delta} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A + P_\Delta}{Q_A + Q_\Delta} = -1,25$$

$$\Sigma\Delta_A = 20 \cdot 10 = 200$$

$$\Sigma\Delta_\Delta = 30 \cdot 6 = 180$$

$$\Delta(\Sigma\Delta) = \Sigma\Delta_\Delta - \Sigma\Delta_A = -20$$

$$|E_{D \text{ τόξου } A\Delta}| = 1,25 > 1 \text{ άρα η ζήτηση είναι ελαστική.}$$

Η αύξηση της τιμής προκαλεί μείωση στη ΣΔ όταν η ζήτηση είναι ελαστική, διότι στην ελαστική ζήτηση, η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της

τιμής (σε απόλυτες τιμές). Επομένως η ΣΔ θα επηρεάζεται κάθε φορά από τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή, δηλ. τη μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας.

Από τον συνδυασμό Α στον Δ η ζητούμενη ποσότητα μειώνεται, άρα μειώνεται και η ΣΔ.

Γ2) Για να υπολογιστεί εισοδηματική ελαστικότητα πρέπει η τιμή και οι υπόλοιποι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης να παραμένουν σταθεροί, ενώ μεταβάλλεται μόνο το εισόδημα των καταναλωτών. Αυτό συμβαίνει από τον συνδυασμό Α προς τον Β, όπου η τιμή του αγαθού Χ και η τιμή του αγαθού Ζ είναι σταθερές και αυξάνεται μόνο το εισόδημα.

$$E_{Y A \rightarrow B} = \frac{24-10}{50.000-40.000} \cdot \frac{40.000}{10} = 5,6 > 0 \text{ άρα το αγαθό είναι κανονικό.}$$

Γ3) Η γνώση της ελαστικότητας της ζήτησης ενός αγαθού είναι πολύ σημαντική για τις επιχειρήσεις και το κράτος. Οι επιχειρήσεις μπορούν να γνωρίζουν εάν έχουν δυνατότητα να αυξήσουν την τιμή ενός προϊόντος, χωρίς να διακινδυνεύουν τη μείωση των εσόδων τους. Το κράτος έχει τη δυνατότητα να γνωρίζει, για παράδειγμα εάν μπορεί να επιβάλει πρόσθετη φορολογία σε ένα αγαθό, χωρίς να μειωθούν τα έσοδά του ή πόσο θα μειωθεί η ζητούμενη ποσότητα ή ακόμα εάν μπορεί να παρέμβει θέτοντας ένα αγαθό σε διατίμηση κτλ.

Θέμα Δ

Δ1) Στη γραμμική συνάρτηση ζήτησης ισχύει ότι: $\beta = \frac{\Delta Q}{\Delta P}$. Άρα

$$E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A}{Q_A} \Leftrightarrow -4 = \beta \cdot \frac{8}{40} \Leftrightarrow \beta = -20$$

Για $\beta = -20$ έχουμε στην γραμμική συνάρτηση ζήτησης $Q_d = a + \beta P$

$$40 = a - 20 \cdot 8 \Leftrightarrow a = 200$$

$$\text{Άρα } Q_d = 200 - 20P$$

$$\Delta 2) \text{ Για } P=7 \text{ είναι } Q_D = 200 - 20 \cdot 7 \Leftrightarrow Q_D = 60$$

$$\text{Για } P=6 \text{ είναι } Q_D = 200 - 20 \cdot 6 \Leftrightarrow Q_D = 80$$

$$\Sigma\Delta \text{ αρχική} = P_{Q_D} = 7 \cdot 60 = 420 \text{ χ. μ.}$$

$$\Sigma\Delta \text{ τελική} = P_{Q_D} = 6 \cdot 80 = 480 \text{ χ. μ.}$$

$$\Delta(\Sigma\Delta) = \Sigma\Delta \text{ τελική} - \Sigma\Delta \text{ αρχική} = 480 - 420 = 60 \text{ χ. μ.}$$

$$E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A}{Q_A} = -20 \cdot \frac{7}{60} = -2,3$$

$|E_D| = 2,3 > 1$ η ζήτηση είναι ελαστική. Η μείωση της τιμής προκαλεί αύξηση στη ΣΔ όταν η ζήτηση είναι ελαστική, διότι στην ελαστική ζήτηση, η ποσοστιαία μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας είναι μεγαλύτερη από την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής (σε απόλυτες τιμές). Επομένως η ΣΔ θα επηρεάζεται κάθε φορά από τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή, δηλ. τη μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας.

Από τον συνδυασμό Α στον Β η ζητούμενη ποσότητα αυξάνεται, άρα αυξάνεται και η ΣΔ.

Δ3) Το εισόδημα των καταναλωτών μειώθηκε και επειδή το αγαθό είναι κατώτερο, αυτό σημαίνει ότι η ζήτηση αυξήθηκε κατά 50 μονάδες. Η νέα συνάρτηση ζήτησης έχει τύπο: $Q'_D = Q_D + 50 \Leftrightarrow Q'_D = 250 - 20P$.

Στην $P=5$ η αρχική Q_d είναι ίση με 100 μον. ενώ η τελική Q_d είναι ίση με 150 μον.

$$E_G = \frac{150 - 100}{15.000 - 20.000} \cdot \frac{20.000}{100} = -2$$

Δ4) α. $E_D = 0$ όταν $P=0$. Για $P=0$ είναι $Q_D = 200$

β. $|E_D|$ τείνει στο άπειρο όταν $Q_D = 0$. Για $Q_D = 0$ είναι $P=10$.

γ. $|E_D| = 1$ στο μέσο M της ευθύγραμμης ζήτησης. $P_M = 5$, $Q_D = 100$

Τις απαντήσεις επιμελήθηκε ο καθηγητής:

Κομράτας Ηρακλής